

Remissvar SOU 2023:23

SYLF välkomnar förslagen från utredningen Ett modernare socialförsäkringsskydd för gravida SOU 2023:23, och bedömer att flera viktiga steg tas för en modern och sammanhållen socialförsäkring för gravida.

Vi organiserar drygt 13 000 läkare mellan examen och specialistbevis och som sådana omfattas vi i hög grad av utredningen: dels då många i medlemsgruppen befinner sig i barnaskaffande ålder men i vår yrkesroll ansvarar vi också för sjukskrivning av patienter.

Möjlighet att söka graviditetspenning är begränsad för läkare idag. En granskning från tidningen Sjukhusläkaren¹ visade att läkare i dubbelt så hög utsträckning nekades graviditetspenning jämfört med övriga sökande. Vi välkomnar förslaget om en icke behovsprövad graviditetspenning från sju dagar innan förlossning för att också renodla föräldrapenningens syfte: att ta hand om ett barn som fötts. Vi välkomnar också möjligheten att omfattas som student, givet uppfyllandevillkor.

12.3. SYLF ställer sig positiva till förslaget till förtydligandet i 27 kap. 2 paragraf SFB. "Ett tillstånd av nedsatt arbetsförmåga som orsakats av graviditet ska anses vara sjukdom om tillståndet är sådant att det hade ansetts vara sjukdom om den försäkrade inte hade varit gravid.". Det underlättar också för den sjukskrivande läkaren. Vi välkomnar också att Socialstyrelsen utreder efterlevande av detta i enlighet med 12.4. Att uppdatera det nationella kunskapsstödet i försäkringsmedicin är också viktigt.

12.6. SYLF ställer sig positiva till en höjning av graviditetspenning till 10 prisbasbelopp och därmed harmonisering med övriga föräldraförsäkringen och sjukförsäkringen. Vi ser det också som välkommet för att inte driva mot sjukskrivning.

12.7. SYLF håller med om att Arbetsmiljöverkets föreskrifter om social och organisatoriskt arbetsmiljöarbete ska användas för att säkerställa en psykologiskt trygg arbetsmiljö. Samtidigt visar t.ex. en granskning att det arbetet ofta prioriteras ned i klinisk verksamhet till förmån för annan lagstiftning (Rapport Organisatorisk och socialarbetsmiljö, 2018-2022, Arbetsmiljöverket). Risken finns också avseende gravidas rättigheter till omplaceringar eller förändrade arbetsuppgifter. Vi välkomnar därför att Jämställdhetsmyndigheten får i uppdrag att undersöka huruvida omplaceringar faktiskt genomförs. Vi ser det också som mycket positivt att myndigheten för arbetsmiljökunskap får i uppdrag att samla och sprida information. Vi bedömer att samtliga dessa tre åtgärder behöver komma på plats för att förändringen ha förutsättningar att falla väl ut.

Vi vill däremot särskilt poängtera att nattarbete också medför särskilda risker för den gravida och fostret. Vi vill därför att Jämställdhetsmyndigheten också kontrollerar i vilken mån detta beaktas av arbetsgivaren, också vad gäller möjlighet till jourbefrielse.

¹ <https://lakartidningen.se/aktuellt/nyheter/2023/09/myndighetsstatistik-visar-att-lakare-oftare-nekas-graviditetspenning/>

12.8.3 SYLF ställer sig bakom förslaget om att arbete som inte låter sig göras med anledning av magen ska anses vara fysiskt påfrestande arbete. För studenter och andra i kliniskt, patientnära arbete bör det beaktas att höggraviditet kan försvåra arbetet.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis bedömer vi att utredningens slutsatser är viktiga och välkomnar en implementering av desamma. Vi vill att Jämställdsmyndigheten att i sitt arbete att utvärdera omplaceringar också inkluderar möjlighet till jourbefrielse vid graviditet.